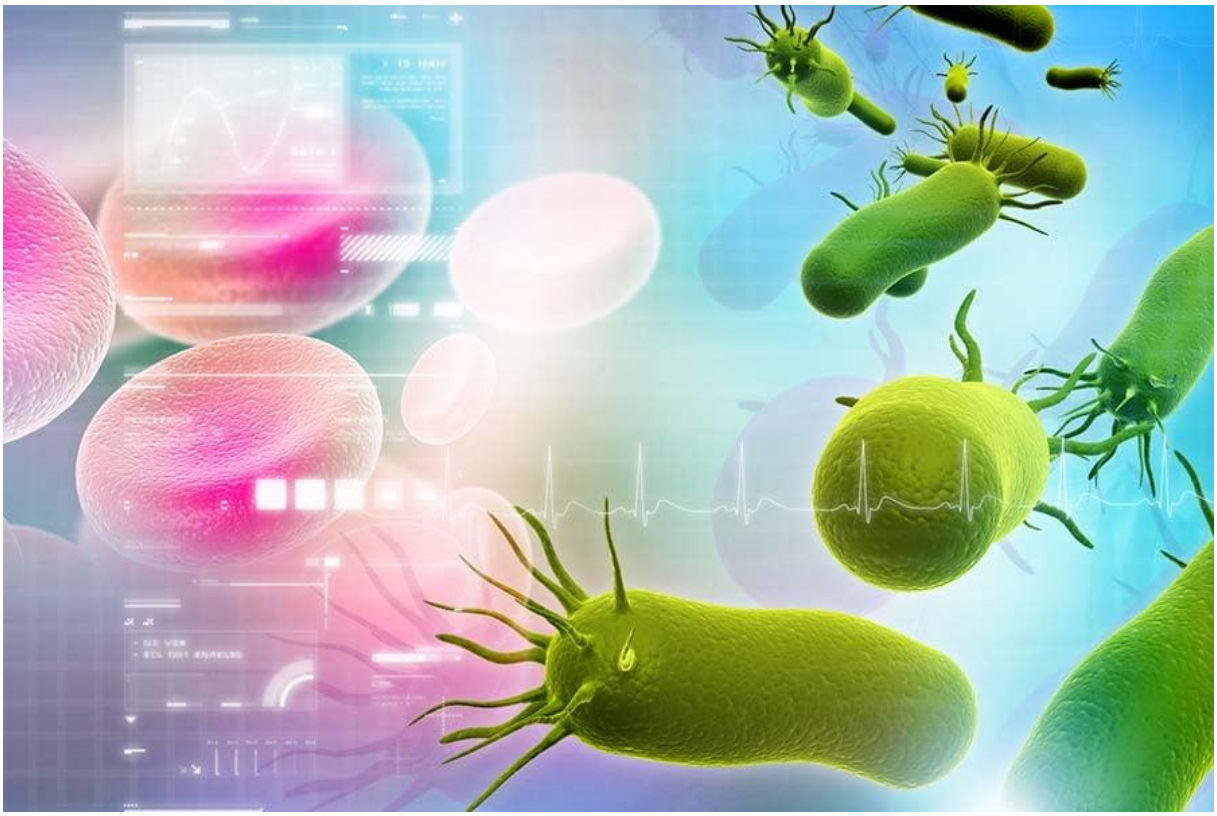

13 септември - Световен ден на сепсиса

Световният ден на сепсиса - 13 септември е инициран от Глобалния алианс за сепсис през 2012 г. и от тогава, всяка година в цял свят се организират събития за повишаване на осведомеността за сепсиса.

Според данни на Световната здравна организация (СЗО) сепсисът засяга между 47 и 50 милиона души годишно, а 20 % от всички смъртни случаи в световен мащаб са свързани със сепсис. В зависимост от страната, смъртността варира между 15 и над 50%. Много от оцелелите пациенти страдат от последствията от сепсиса до края на живота си.

Какво е сепсис?

Сепсисът представлява животозастрашаващо състояние, причинено от реакцията на организма към инфекция. **Сепсисът се развива при свръхреакция на имунната система в отговор на възникнала инфекция.**

Повечето видове микроорганизми (бактерии, гъбички, вируси, паразити) могат да причинят сепсис. Сепсис може да възникне и при инфекции със сезонни грипни вируси, денга вируси и високозаразни патогени, които представляват заплаха за общественото здраве, като птичи и свински грипни вируси, Ебола и жълта треска.

Сепсисът често се проявява като клинично влошаване на често срещани и предотвратими инфекции, като тези на дихателните пътища, стомашно-чревния тракт и пикочните пътища, или на рани и кожа. Сепсисът често не се диагностицира на ранен етап, когато все още е потенциално обратим.

Съществуват три стадия на сепсис: сепсис, тежък сепсис и септичен шок. Сепсисът може да възникне, докато пациент е все още в болницата, но това невинаги е така. Симптомите на сепсис включват: треска с температура над 38° C или температура под 36° C; сърдечен ритъм над 90 удара в минута; честота на дишане над 20 вдишвания в минута; вероятна или потвърдена инфекция.

За да диагностицира лекарят сепсис, пациентът трябва да има поне два от тези симптома. В такива случаи е важно незабавно да бъде потърсена медицинска помощ. Изключително критично състояние е развитието на тежък сепсис, при който пациентът проявява един или повече от следните симптоми:

- петна от обезцветена кожа;
- намалено уриниране до липсващо ;
- неясна реч, объркване, промени в умствените способности;
- нисък брой тромбоцити (кръвосъсирващи клетки);
- проблеми с дишането;
- нарушени сърдечни функции;
- втрисане поради понижаване на телесната температура;
- безсъзнание;
- крайна слабост.

Последици от сепсис

Въпреки че сепсисът е потенциално животозастрашаващ, заболяването варира от леко до тежко и има по-висок процент на възстановяване в леките случаи. Сепсисът не приключва с изписването от болницата. Много от оцелелите от сепсис страдат от последствията от сепсиса до края на живота си. Те могат да включват: мускулна слабост / лоша подвижност; болки в ставите и мускулите; замъглено мислене; затруднена концентрация; лоша памет; затруднено заспиване; тревожност.

Тежкото протичане на септичните състояния води до нарастване на смъртността в подобни случаи. Според проучвания, при септичният шок има близо 50% леталитет.

Какво причинява сепсис?

Всяка инфекция може да предизвика сепсис, но следните видове инфекции са по-склонни да причинят сепсис: пневмония; инфекция в корема; инфекция в бъбреците и урогениталния тракт; инфекция на кръвта

Възможните причини за увеличението на случаите на сепсис включват: застаряващо население (сепсисът е по-често срещан при възрастните хора); повишаване на антимикробната резистентност; нарастване на броя на хората със заболявания, които отслабват имунната система.

Кой е изложен на риск от развитие на сепсис?

Много от постиженията в съвременната медицина всъщност отслабват имунната ни система, което създава условия за тежки заболявания като сепсис. Сред тях са средствата за борба с рака (химиотерапевтични средства) и някои лекарства, използвани за лечение на тежки ревматични заболявания, стомашно-чревни заболявания или за потискане на отхвърлянето на трансплантиран орган от организма, сред които е и кортизонът. Хората с диабет или хронични заболявания на черния дроб или бъбреците също са изложени на по-голям риск. Рутинното използване на инвазивни медицински изделия, като интравенозни катетри или дихателни тръби по време на

болничното лечение също е фактор, увеличаващ риска от сепсис. Освен това, постиженията в съвременната медицина, като минимално инвазивната хирургия и подобрената интензивна терапия, правят възможно извършването на големи хирургични операции при по-възрастни пациенти, което ги излага на по-голям риск от инфекции и сепсис в сравнение с по-младите пациенти. Тези пациенти в риск се нуждаят от специфични грижи и предпазливост, включително обучение и редовни прегледи, възрастовите особености на пациентите също допринасят за увеличаване на риска, който е по-висок при малки деца (под 1 годишна възраст) и хора в напреднала възраст.

Превенция на сепсис

Сепсисът е най-честата причина за предотвратима смърт в световен мащаб. Най-добрият начин за предотвратяване на сепсиса е да се предотврати инфекцията, което може да се направи чрез:

- ваксинация (рутинно прилагане на ваксините включени в имунизационния календар, прилагане на препоръчителни ваксини при хора изложени на висок риск от инфекциозни заболявания;
- достъп до чиста вода;
- хигиена на ръцете;
- предотвратяване на инфекции, придобити в болница;
- създаване на условия за безопасно раждане;
- осъзнатост и информираност - на пациенти и хората полагащи грижи за тях, на медицинския персонал;
- прекратяване безразборното използване на антибиотици.